

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 22P/155/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723203259
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Zuzan
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2024:6723203259.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Zuzan vo veci starostlivosti o maloletého: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX C., t.č. Centrum pre deti a rodiny Nová Baňa, Moyzesova 39, 968 01 Nová Baňa, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica, dieťa matky: B. B., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX C., a otca: neurčený, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, o splnení podmienok osvojiteľnosti, takto

rozhodol:

I. Súd v y s l o v u j e, že maloletý A. B., nar. XX.X.XXXX je osvojiteľný.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresnému súdu Zvolen bol dňa 1.8.2023 doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen (ďalej len „úrad“), na konanie o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého. Dňa 18.10.2023 bol Okresnému súdu Žiar nad Hronom postúpený predmetný návrh ako súdu výlučne miestne príslušnému na rozhodnutie.

1.1 Úrad svoj návrh odôvodnil nasledovne: Rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/169/2019-45 zo dňa 11.11.2019, bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonáva v Centre pre deti a rodiny Nová Baňa (ďalej len „CDR Nová Baňa“), a zároveň bola matka zaviazaná prispievať na výživu maloletého vo výške 30 % sumy životného minima na nepnoleté nezaopatrované dieťa. Maloletý je umiestnený v CDR Nová Baňa v profesionálnej náhradnej rodine v Banskej Belej. V školskom roku 2022/2023 navštevoval X. ročník Základnej školy s materskou školou v D. D.. Na školské prostredie sa rýchlo adaptoval a našiel si tam nových kamarátov. Profesionálna náhradná rodina maloletému zabezpečuje vhodné spôsoby trávenia voľného času a aktivít, ako aj zdravotnú starostlivosť. Podľa potreby absolvuje preventívne prehliadky, ortopedické kontrolné vyšetrenie, psychologické vyšetrenie, aj zubné ošetrovanie. Maloletý je od 6.5.2020 zaradený do prehľadu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť – pestúnsku starostlivosť. Doposiaľ však interakcie za účelom nadviazania vzťahu medzi maloletým a žiadateľmi o náhradnú rodinnú starostlivosť neprebehli. V januári 2023 maloletý splnil podmienku osvojiteľnosti v súlade s § 102 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Matka o maloletého nejaví žiadny záujem, nijakým spôsobom ho nekontaktuje. CDR Nová Baňa dostalo od matky list, v ktorom sa vyjadrila, že dáva súhlas na adopciu jej syna.

1.2 K návrhu priložil: kópiu rodného listu maloletého, oznámenie o zastupovaní maloletého v konaní o splnení podmienok osvojiteľnosti, polročnú správu CDR Nová Baňa o maloletom zo dňa 15.6.2023, záznam CDR Nová Baňa z posúdenia fyzického, psychického a sociálneho vývinu dieťaťa zo dňa 14.6.2023, emailovú správu úradu zo dňa 28.3.2023 adresovanú CDR Nová Baňa, v ktorej bolo CDR

Nová Baňa informované o trestnom konaní vo veci neplnenia si vyživovacej povinnosti na matku, kópiu listu matky adresovaného CDR Nová Baňa, v ktorom uvádza, že dáva súhlas na adopciu maloletého zo dňa 6.3.2023.

2. Matka sa k podanému návrhu nevyjadrila. Súd jej opakovane doručoval návrh úradu na vyjadrenie a predvolanie na pojednávania, zásielky si odbernej lehote neprevzala, súd preto konal a rozhodol aj v jej neprítomnosti.

3. CDR Nová Baňa sa k podanému návrhu vyjadrilo podaním doručeným súdu dňa 21.11.2023. Vo svojom vyjadrení uviedlo, že maloletý je t.č. umiestnený v profesionálnej náhradnej rodine, kde je stabilizovaný a dobre prosperuje. Počas stretnutí so psychologičkou sa dlhodobo pracuje na jeho názore na náhradnú rodinnú starostlivosť. Opakovane je oboznamovaný s obsahom a formami náhradnej starostlivosti v závislosti od jeho veku a mentálnej úrovni. Tému náhradnej rodinnej starostlivosti vníma ako ohrozujúcu, z pohľadu adaptácie na nové prostredie a ľudí. U maloletého sa v poslednom období výraznejšie prejavuje problém s adaptáciou, najmä v emočnej oblasti. V čase čerpania dovolenky profesionálnej náhradnej rodiny, býva umiestnený v samostatne usporiadanej skupine v CDR, na čo reaguje skôr negatívne, odmietavo. Daná téma ho zneisťuje aj z pohľadu práce s názorom. Maloletý túži po stabilizácii, je u neho vnímaná potreba istoty, bezpečia a lásky. Obavy sa objavujú vo vzťahu k novým, pre neho cudzím ľuďom a nutnosti opätovného budovania vzťahu s nimi. Naďalej túži udržiavať vzťah s profesionálnou náhradnou rodinou, ku ktorej si vybudoval citovú väzbu. V práci s ním je nutné ubezpečenie, že proces prebieha postupne a proces premiestnenia je realizovaný až na základe úspešného nadviazania vzájomného vzťahu. V závere CDR Nová Baňa uviedlo, že má za to, že maloletému je vhodné zabezpečiť výchovu v stabilnom prostredí bezpečia a istoty, minimalizovať nutnosť zmeny, alebo ho na zmeny vopred dostatočne pripraviť. Za vhodné považuje prirodzené prostredie rodiny, nie ústavnú starostlivosť, v ktorom je väčšia možnosť venovať sa dieťaťu individuálne s ohľadom na jeho potreby. Zároveň treba akceptovať jeho naviazanie na profesionálnu náhradnú rodinu. S názorom dieťaťa odporúča aj naďalej pracovať. K vyjadreniu pripojilo CDR Nová Baňa aj kópiu polročnej správy na dieťa zo dňa 15.6.2023 spolu s psychologickou správou zo dňa 14.6.2023. Obsah uvedených správ uviedlo CDR Nová Baňa vo svojom vyjadrení. Na pojednávaní zástupkyňa CDR Nová Baňa doplnila, že maloletý je v profesionálnej rodine ešte s jedným chlapcom, a v škole, ktorú navštevuje, je adaptovaný, integrovaný. Maloletému bola diagnostikovaná porucha ADHD a v poslednom čase má maloletý emočné problémy.

4. A. E. F., ošetrujúca detská doktorka, na výzvu súdu uviedla, že maloletý je v starostlivosti jej ambulancie od 12.12.2018, je v opatere profi matky, má absolvované všetky preventívne prehliadky. Od príchodu do novej rodiny je hyperaktívny – sledovaný psychológom, aj psychiatrom, ako syndróm ADHD (je na psychiatrickej liečbe Atomexitinom, stav stabilizovaný). Z dôvodu alergickej nádchy počas sezóny užíva antihistaminiká. U maloletého je chorobnosť sporadická, jeho fyzický vývoj odpovedajúci veku dieťaťa, s profi matkou má dobrý vzťah.

5. Z predložených lekárskejších správ A. G. H., detskej psychiatričky, vyplýva, že maloletý je emočne-afektívne labilnejší, jeho psychomotorické tempo je instabilnejšie hyperkinetické, je u neho prítomná oslabená frustračná tolerancia, avšak jeho stav je relatívne kompenzovaný.

6. Z predloženej správy z diagnostického vyšetrenia Centrom poradenstva a prevencie v Banskej Štiavnici vyplýva, že problémy, ktoré maloletý má, môžu byť spôsobené pravdepodobnou narušenou organickou integritou centrálnnej nervovej sústavy, ako aj jeho rodinným zázemím a s ním spojenými nepríjemnými zážitkami. Výsledky testu intelektového potenciálu potvrdili výsledky klinicko-psychologického vyšetrenia, že dieťa dosahuje hodnoty priemeru, blížiac sa vyššiemu priemeru s lepšími hodnotami v performačnej oblasti. Na vysokej úrovni sa nachádza jeho vizuálne-motorická koordinácia a asociačné neverbálne učenie. Na dobrej úrovni má vyvinuté pochopenie vzájomných vzťahov, čo na druhej strane ale nedokáže pretaviť do sociálnej oblasti. Má skôr zbrklé správanie. Na nižšej úrovni je jeho konkrétne myslenie, nie veľkú pozornosť dokáže venovať prostrediu. Aj vzhľadom na to sú jeho krátkodobá pamäť a sústredenie sa na nízkej úrovni. Z jeho vyjadrení a projektívnych techník možno konštatovať, že maloletý nemá veľa kamarátov, čo si aj uvedomuje. Je skôr vodcovský typ, a ťažko prijíma autoritu, najmä pani učiteľku.

7. Zo správy z klinicko-psychologického vyšetrenia maloletého I. E. J., K., vyplýva že, celková úroveň intelektových schopností maloletého sa nachádza v hornom pásme populačného priemeru s výraznou diskrepanciou (nesúlalom) medzi verbálnou a performačnou časťou. Nízka je úroveň percepčno-kognitívnych schopností org. etiológie, najvýraznejšie v oblasti auditívnej pozornosti, krátkodobej pamäte, psychomotorického tempa vo vytváraní nových senzomotorických spojov, pružnosti kognitívnych operácií, schopnosti sociálneho porozumenia a verbálneho úsudku. U maloletého je pozorovaný slabý kontakt s realitou, slabá je integrácia psychických procesov. Pretrváva porucha pozornosti a boli zistené znaky depresívnej poruchy v Rorschachovom teste. Jeho osobnosť je detská, s pervazívnym vývinom ľahkého stupňa, s črtami agresivity, s poruchami správania pri diagnóze F 90.0 porucha s hyperaktivitou.

8. Zo správy úradu zo dňa 22.12.2023 podanej Okresnému súdu Zvolen v konaní 5P/169/2019 vyplýva, že nariadená ústavná starostlivosť plní svoj účel a je naďalej v najlepšom záujme maloletého. Ústavná starostlivosť sa realizuje prostredníctvom profesionálnej náhradnej rodiny v D. D.. Aktuálne je žiakom L. ročníka Základnej školy s materskou školou v D. D., v triede má vytvorené kamarátske vzťahy a v škole sa mu páči. Učí sa primerane, školské povinnosti si plní. Jeho správanie je kolísavé, najmä vo vzťahu k inému chlapcovi. Zdravotná starostlivosť o maloletého je zabezpečovaná komplexne zo strany profesionálnej náhradnej rodiny. Na základe vyšetrenia u pedopsychiatricky mu bola stanovená diagnóza F90.0 porucha aktivity a pozornosti a F 98.8 iné špecifikované poruchy správania a emócií so začiatkom v detstve, aktuálne bez medikamentózneho liečby. Maloletý je od 6.5.2020 zaradený do prehľadu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť. Doposiaľ však interakcie za účelom nadviazania vzťahu medzi mal. A. a žiadateľmi o náhradnú rodinnú starostlivosť neprebehli. V januári 2023 maloletý splnil podmienku osvojiteľnosti v súlade s § 102 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Matka o neho nejaví žiadny záujem, ani ho nekontaktuje nijakým spôsobom.

9. Podľa § 102 Zákona o rodine, (1) Na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak

a) počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleté dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo

b) počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavili o dieťa žiadny záujem, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo

c) je rodičom žena, ktorá požiadala o utajenie svojej osoby v súvislosti s pôrodom podľa osobitného predpisu(17b) a počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavila o dieťa žiadny záujem, alebo

d) dajú súhlas na osvojenie vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

(2) Osobný súhlas rodiča podľa odseku 1 písm. d) musí mať písomnú formu a musí byť uskutočnený pred súdom alebo pred orgánom sociálnoprávnej ochrany, alebo pred povereným zamestnancom orgánu sociálnoprávnej ochrany v zdravotníckom zariadení, kde sa dieťa narodilo. Odvolať súhlas možno len do času, kým maloleté dieťa nie je umiestnené na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

(3) Súhlas na osvojenie v prípadoch uvedených v odseku 1 dáva opatrovník, ktorý bol osvojovanému maloletému dieťaťu ustanovený v konaní o osvojenie. Na ustanovenie opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia opatrovníka zaniká vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

(4) O splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

10. Súd vykonal dokazovanie výsluchom úradu, zástupkyne CDR Nová Baňa a kolíznej opatrovníčky a oboznámením listinných dôkazov – správy CDR Nová Baňa zo dňa 16.11.2023 vrátane príloh (polročnéj

správy o dieťaťi zo dňa 15.6.2023 a záznamu z posúdenia psychického, fyzického a sociálneho vývinu), správ o zdravotnom stave dieťaťa podaných A. E. F., detskou ošetrojúcou lekárkou, A. G. H., detskou psychiatrickou, I. E. J., K., psychologičkou, správy Centra poradenstva a psychológie Banská Štiavnica zo dňa 5.12.2023 a správy o priebehu ústavnej starostlivosti adresovanej Okresnému súdu Zvolen ku konaniu 5P/169/2019 zo dňa 22.12.2023. Po vykonanom dokazovaní bol zistený skutkový stav ako je uvedený v bodoch 1. – 8. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

11. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že maloletý je narodený mimo manželstva, otcovstvo k maloletému nie je určené. Nad maloletým bola rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/169/2019-45 zo dňa 11.11.2019 nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v Centre pre deti a rodiny Nová Baňa, konkrétne v profesionálnej náhradnej rodine v D. D.. Maloletý je od 6.5.2020 zaradený do prehľadu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť, doposiaľ však k nadviazaniu vzťahu medzi maloletým a žiadateľmi o náhradnú rodinnú starostlivosť nedošlo. V januári 2023 splnil maloletý podmienku osvojiteľnosti v súlade s § 102 zákona o rodine. Podľa zisteného skutkového stavu matka o neho neprejavuje záujem, nijakým spôsobom ho nekontaktuje (od augusta 2022) a neplatí ani súdom určené výživné. Matka zaslala CDR Nová Baňa v marci 2023 list, v ktorom uviedla, že súhlasí s adopciou maloletého. Napriek tomu, že má maloletý negatívny postoj k náhradnej rodinnej starostlivosti, CDR Nová Baňa aj prostredníctvom stretnutí so psychológom pracuje na zmene postoja maloletého. Maloletý podľa názoru súdu nie je vo veku, kedy si dokáže uvedomiť všetky aspekty a dosah rozhodnutia o prípadnom osvojení. Ako vyplýva z lekárskeho správ, maloletý je naviazaný na profesionálnu náhradnú rodinu a bojí sa zmeny, ktorú by zmena v starostlivosti o neho priniesla. Maloletý túži po láskyplnom a trvácom vzťahu, po harmónii (čo aktuálne nachádza v prostredí profesionálnej náhradnej rodiny) a znepokojuje ho akákoľvek hrozba narušenia tohto stavu. Preto je potrebné ďalej pracovať na názore maloletého a s prihliadnutím na jeho vekovú a mentálnu zrelosť postupne vysvetľovať celý proces nadviazania kontaktu so žiadateľmi o náhradnú rodinnú starostlivosť. Keďže matka udelila súhlas s osvojením maloletého, a o maloletého sa dlhodobo nezaujíma, nekontaktuje ho a ani si neplní vyživovaciu povinnosť a otcovstvo určené nie je, mal súd za preukázané, že podmienky na vyslovenie osvojiteľnosti dieťaťa boli splnené, a preto návrhu úradu vyhovel.

12. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žiar nad Hronom v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto odvolanie podal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie dôkazy alebo tvrdenia, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1 § 365 CSP, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.